

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Porovnání uplatňování DPH v České republice a Polské republice

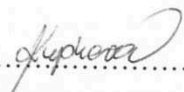
Comparison of VAT Application in the Czech Republic and Republic of Poland

Student:	Petra Kupková
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Kateřina Randová

Ostrava 2014

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně a přílohy mi dané k dispozici jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 9. 5. 2014

.....
Petra Kupková

Obsah

1 Úvod	6
2 Uplatňování DPH v České republice	8
2.1 Předmět daně (§ 2 zákona o DPH)	8
2.1.1 Plnění, která jsou předmětem daně	8
2.1.2 Plnění, která nejsou předmětem daně	9
2.2 Poplatník daně	10
2.3 Plátce daně (§ 6 zákona o DPH)	10
2.3.1 Identifikovaná osoba (§ 6 písm. g, h, i zákona o DPH)	11
2.3.2 Skupina (§ 5 písm. a zákona o DPH)	11
2.4 Základ daně (§ 36 zákona o DPH)	12
2.5 Sazby daně (§ 47 zákona o DPH)	12
2.6 Osvobození od daně	13
2.6.1 Osvobození bez nároku na odpočet (§ 51 zákona o DPH)	13
2.6.2 Osvobození s nárokem na odpočet (§ 63 zákona o DPH)	14
2.7 Zdaňovací období (§ 99 zákona o DPH)	14
2.8 Daňové přiznání (§ 101 zákona o DPH)	15
2.8.1 Povinná elektronická forma podání (§ 101 písm. a zákona o DPH)	16
2.8.2 Souhrnné hlášení (§ 102 zákona o DPH)	16
2.8.3 Intrastat	16
2.9 Výpočet daně (§ 37 zákona o DPH)	17
2.9.1 Metoda „zdola“ (§ 37 odst. 1 zákona o DPH)	17
2.9.2 Metoda „shora“	18
2.10 Místo plnění (§ 7 - § 12 zákona o DPH)	18
2.10.1 Místo plnění při dodání zboží (§ 7 zákona o DPH)	18
2.10.2 Místo plnění při zasílání zboží (§ 8 zákona o DPH)	19
2.10.3 Místo plnění při poskytnutí služby (§ 9 zákona o DPH)	19
2.10.4 Místo plnění při pořizování zboží z jiného členského státu (§ 11 zákona o DPH)	20
2.10.5 Místo plnění při dovozu zboží (§ 12 zákona o DPH)	20
2.10.6 Místo plnění při poskytnutí služby – specifické případy (§ 10 zákona o DPH) ...	20
2.11 Nárok na odpočet daně (§ 72 zákona o DPH)	22
2.11.1 Nárok na odpočet daně v plné výši	22
2.11.2 Bez nároku na odpočet daně	22

2.11.3 Nárok na odpočet daně v částečné výši.....	23
2.11.4 Vypořádání odpočtu daně (§ 76 odst. 7 zákona o DPH).....	23
2.11.5 Vyrovnání odpočtu daně (§ 77 zákona o DPH)	24
2.11.6 Úprava odpočtu daně (§ 78 zákona o DPH).....	25
2.12 Daňové doklady (§ 26 zákona o DPH).....	26
2.12.1 Náležitosti daňového dokladu (§ 29 zákona o DPH)	26
2.12.2 Zjednodušený daňový doklad (§ 30 zákona o DPH).....	27
2.12.3 Zvláštní daňové doklady (§ 31 - § 33 písm. a zákona o DPH)	27
2.13. Reverse - charge	29
3 Uplatňování DPH v Polské republice.....	30
3.1 Předmět daně	30
3.2 Poplatník daně	32
3.3 Plátce daně.....	32
3.4 Základ daně.....	33
3.5 Sazby daně.....	33
3.6 Osvobození od daně.....	34
3.7 Zdaňovací období	35
3.8 Daňové přiznání.....	35
3.8.1 Evidence DPH	36
3.9 Výpočet daně	37
3.9.1 Cena stanovená bez daně.....	37
3.9.2 Cena stanovená včetně daně.....	37
3. 10 Změny od roku 2013 v daňových dokladech.....	38
3. 11 Vrácení daně pro zahraniční podnikatele	39
4 Nejvýznamnější rozdíly mezi uplatňováním DPH na praktických příkladech	41
4. 1 Sazby daně.....	42
4. 2 DPH ve státním rozpočtu.....	44
4. 3 Přiznání k dani z přidané hodnoty	45
4. 4 Zdanění v oblasti zemědělství	47
4. 5 Problematika autobusové dopravy v Polsku.....	48
4. 6 Skupinová registrace v Polsku.....	48
5 Závěr.....	49
Seznam použité literatury.....	50

Seznam zkratek	51
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 Úvod

Cílem bakalářské práce je porovnání uplatňování daně z přidané hodnoty v České republice a Polské republice. Zpracování této práce je v podrobném přehledu, aby byly zřetelné nejvýznamnější rozdíly mezi Českou a Polskou republikou. Autorka zde použila analýzu daně v obou zemích a na závěr komparaci rozdílů.

Při zpracování této bakalářské práce je vycházeno především ze zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“) a z Ustawy o VAT, což je zákon ze dne 11. 3. 2004 o dani z přidané hodnoty (Sb. Polské republiky z roku 2004, č. 54, pol. 535 ve znění pozdějších změn). Další poznatky jsou čerpány z internetových stránek, zejména business.center.cz, e-podatnik.pl, europa.eu, a také z uvedené literatury.

Daň z přidané hodnoty je jedna z nejmladších daní. V daňové soustavě se řadí do nepřímých daní a do daní ze spotřeby. Je nejdůležitější nepřímou daní českého daňového systému a také je tou nejsložitější daní. Platí ji všichni v ceně většiny nakupovaného zboží či službách, proto se jí také někdy říká univerzální daň.

Daň z přidané hodnoty tvoří jeden z nejdůležitějších příjmů státního rozpočtu. Daň se odvádí pouze z rozdílu ceny mezi vstupy a výstupy. Subjekt platí dodavatelům cenu včetně této daně a sám dostává zaplacenou za zboží včetně této daně. Do státního rozpočtu je pak odveden rozdíl mezi obdrženou a zaplacenou daní, popřípadě mu může být daň navracena. Daní se tedy hrubá marže, což je ta „přidaná hodnota“.

Evropská unie vymezuje určité zboží a služby, které mohou být předmětem snížené sazby DPH a také stanovuje minimální výši základní sazby DPH na 15 % a minimální výši snížené sazby DPH na 5 %. Od ledna roku 2013 je základní sazba v členských zemích EU v rozmezí 15 % až 27 %. Dále stanovuje zboží a služby, které mohou být od DPH osvobozeny.

Daň z přidané hodnoty je v České republice aplikována od 1. 1. 1993. Základní sazba byla ve výši 23 % a snížená sazba ve výši 5 %. Daň ze zboží a služeb v Polsku funguje od 5. 7. 1993. Tato daň nahrazuje bývalou daň z obratu – v okamžiku zavedení daně z přidané hodnoty zanikla daň z obratu.

V jednotlivých kapitolách je rozebrána daň z přidané hodnoty podrobněji, a to v první kapitole na území České republiky a ve druhé kapitole na území Polské republiky. Budou vysvětleny základní pojmy a body důležité pro vyplnění daňového přiznání.

2 Uplatňování DPH v České republice

Od 1. 5. 2004, kdy vstoupila Česká republika do Evropské unie, začal platit zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Tento zákon byl vydán, aby Česká republika harmonizovala tuto daň s platnými směnicemi Evropské unie.

Tato kapitola je zaměřena na daň z přidané hodnoty v České republice. Jsou popsány a vysvětleny základní pojmy, sazby daně a také termíny důležité pro zpracování daňového přiznání.

2.1 Předmět daně (§ 2 zákona o DPH)

Předmětem daně z přidané hodnoty je:

- dodání zboží, převod nemovitosti,
- poskytnutí služby,
- pořízení zboží z jiného členského státu,
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

2.1.1 Plnění, která jsou předmětem daně

Plnění, která jsou předmětem DPH, jsou plnění uskutečněná (plátce je uskutečňuje ve prospěch jiné osoby) a přijatá (plátcí je poskytuje jiná osoba).

Mezi uskutečněná plnění patří dodání zboží a poskytnutí služby. Tato plnění jsou předmětem daně, pokud jsou uskutečněna za úplatu, osobou povinnou k dani, v rámci uskutečňování ekonomické činnosti a s místem plnění v tuzemsku. Všechny tyto kritéria musí být splněny.

Dodáním zboží se podle zákona rozumí převod práva nakládat se zbožím jako vlastník, přenechání zboží vlastníkem k užití na základě smlouvy, pokud je ujednáno, že

vlastník užívaného zboží převede vlastnické právo k němu na jeho uživatele (například leasing), trvalé použití hmotného majetku pro účely nesouvisející s uskutečňováním ekonomických činností plátce (například firemní počítač užívaný pro osobní potřeby) nebo také vložení nepeněžitého vkladu do obchodní korporace ve hmotném majetku.

Poskytnutím služby se podle zákona rozumí všechny činnosti, které nejsou dodáním zboží a dále také pozbytí nehmotné věci (převod nemovitosti), přenechání zboží k užití jinému (například leasing bez odkupu), vznik a zánik věcného břemene nebo také zavázání se povinnosti zdržet se určitého jednání nebo strpět určité jednání nebo situaci (například se jednomu dodavateli zavázu, že budu zboží odebírat jen od něj).

K přijatým plněním patří poskytnutí služby osobou neusazenou v tuzemsku, pořízení zboží z jiného členského státu EU, pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplaty osobou nepovinnou k dani (OND), dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku, dále pořízení zboží s místem plnění v tuzemsku nebo poskytnutí stavebních prací.

2.1.2 Plnění, která nejsou předmětem daně

a) Plnění s místem mimo tuzemsko:

- poskytnutí služby s místem plnění mimo tuzemsko,
- dodání zboží s instalací nebo montáží mimo tuzemsko,
- dodání zboží soustavami nebo sítěmi s místem plnění mimo tuzemsko.

Přitom není důležité, kdo je příjemcem služby (osoba povinná k dani nebo osoba nepovinná k dani) a plátce je povinen uvádět je v daňovém přiznání případně v Souhrnném hlášení.

b) Plnění, která se nepovažují za dodání zboží podle § 13 odst. 8, popřípadě za poskytnutí služby podle § 14 odst. 5:

- pozbytí obchodního závodu,
- poskytnutí daru v rámci ekonomické činnosti, pokud jeho pořizovací cena bez daně nepřekročí částku 500 Kč (například darujeme trička jako reklamní předmět)

- dodání vratného obalu spolu se zbožím kupujícímu za úplatu a také jeho vrácení,
- postoupení vlastní pohledávky vzniklé plátcí.

c) Dále předmětem daně nejsou například:

- náhrada škody (například od pojišťovny),
- smluvní pokuty a penále,
- cese leasingových smluv,
- kauce jako zajišťovací prostředek.

Tato plnění se neuvádějí v daňovém přiznání.

2.2 Poplatník daně

Poplatníkem je téměř každá fyzická osoba (dále jen „FO“) nebo právnická osoba (dále jen „PO“), která nakupuje drtivou většinu druhů zboží, popřípadě služeb. Poplatníkem je osoba, která nese daňové břemeno.

2.3 Plátce daně (§ 6 zákona o DPH)

Plátcem DPH je každý subjekt, který se na Finančním úřadě jako plátce zaregistruje. Nebo se plátcem daně může stát dobrovolně (pokud je to pro něj například výhodnější vzhledem k tomu, od koho nakupuje a komu prodává). Povinně se plátcem daně stává ten, kdo překročí za nejvýše 12 po sobě jdoucích měsíců částku 1 mil. korun, podniká v rámci společnosti, dále v případě přeměny obchodní korporace, změny právní formy PO, poskytování služeb a dodání zboží s místem plnění v tuzemsku atd. dle § 6.

O zrušení registrace (podle § 106 písm. b zákona o DPH) může plátce, který má sídlo v tuzemsku a který není skupinou, požádat, pokud uplynul 1 rok ode dne, kdy se stal plátcem a tento plátce nedosáhl za 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních

měsíci obratu většího než 1 000 000 Kč, nebo pokud uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, nebo pokud přestal uskutečňovat ekonomické činnosti.

2.3.1 Identifikovaná osoba (§ 6 písm. g, h, i zákona o DPH)

Jedná se o osobu povinnou k dani, která není plátcem, nebo o právnickou osobu nepovinnou k dani, pokud v tuzemsku pořizují zboží z jiného členského státu, které je předmětem daně, kromě zboží pořízeného prostřední osobou v rámci zjednodušeného postupu při dodání zboží uvnitř území Evropské unie formou třístranného obchodu, ode dne prvního pořízení tohoto zboží.

Osoba povinná k dani se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku, která není plátcem, je identifikovanou osobou ode dne přijetí zdanitelného plnění s místem plnění v tuzemsku od osoby neusazené v tuzemsku, pokud se jedná o poskytnutí služby, dodání zboží s instalací nebo montáží, nebo dodání zboží soustavami nebo sítěmi.

Osoba povinná k dani se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku, která není plátcem, je identifikovanou osobou ode dne poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě, s výjimkou poskytnutí služby, které je v jiném členském státě osvobozeno od daně.

2.3.2 Skupina (§ 5 písm. a zákona o DPH)

Vytvoření skupiny je pro společnosti dobrovolné a záleží pouze na rozhodnutí jednotlivých společností, které jsou spojeny finančními, hospodářskými a organizačními vazbami, zda se rozhodnou pro skupinovou registraci.

Skupinou je podle zákona skupina spojených osob se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku, která je registrována k dani jako plátce. Považuje se za samostatnou osobu povinnou k dani. Každá osoba může být členem pouze jedné skupiny a člen skupiny nesmí být současně společníkem společnosti. Spojenými osobami jsou kapitálově spojené osoby nebo jinak spojené osoby. Kapitálově spojené osoby jsou osoby, z nichž se jedna osoba přímo nebo nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, nebo se jedna osoba

přímo nebo nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech více osob, a přitom tento podíl představuje minimálně 40 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv této osoby.

Za skupinu jedná její zastupující člen, který je oprávněný k jednání za skupinu. Členové skupiny odpovídají společně a nerozdílně za povinnosti skupiny vyplývající z daňových zákonů.

2.4 Základ daně (§ 36 zákona o DPH)

Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění. Základ daně také zahrnuje jiné daně (spotřební, energetické), poplatky nebo jiná peněžitá plnění (clo), dotace k ceně, vedlejší výdaje (přeprava, balení, pojištění, provize), materiál přímo související s poskytnutou službou, zabudované nebo zamontované konstrukce, materiál, stroje a zařízení.

Dá se říci, že základem daně je cena bez daně.

2.5 Sazby daně (§ 47 zákona o DPH)

V České republice je aplikována jedna základní sazba a jedna snížená sazba. Pravidlem je, že základní sazba může být vždy jen jedna, zato snížených může být několik. Uplatňuje se:

- základní sazba daně ve výši 21 %, nebo
- snížená sazba daně ve výši 15 %.

V příloze č. 1 a č. 2 zákona o DPH je uveden výčet zboží a služeb podléhajících snížené sazbě daně:

- služby podléhající snížené sazbě daně: jde např. o ubytovací služby, pozemní hromadnou pravidelnou dopravu cestujících s jejich zavazadel, zdravotní péči, kulturní činnosti, služby posiloven a fitcenter,

- zboží podléhající snížené sazbě daně: patří sem např. potraviny (mimo alkohol), dětské autosedačky, knihy, zdravotnické prostředky, palivové dřevo.

Zboží a služby podléhající snížené sazbě daně jsou uvedeny v příloze č. 1 a č. 2.

Pokud si někdo není jistý, zda správně určil sazbu daně, je zde možnost podat žádost na Generální finanční ředitelství o vydání rozhodnutí, zda je zdanitelné plnění správně zařazeno do základní či snížené sazby daně. Žadatel v žádosti uvede určité náležitosti fyzické nebo právnické osoby, dále popis zboží, nemovitosti nebo služby a návrh výroku rozhodnutí.

Základní sazba daně se používá i u stavebnictví (výstavba, rekonstrukce, opravy), a snížená sazba daně se uplatní u bytové výstavby (pro stavební a montážní práce spojené se změnou dokončené stavby bytového domu, rodinného domu nebo bytu a jejich opravy), u staveb pro sociální bydlení a na výstavbu.

2.6 Osvobození od daně

Zákon o DPH rozlišuje osvobození od daně bez nároku na odpočet daně a osvobození od daně s nárokem na odpočet daně.

2.6.1 Osvobození bez nároku na odpočet (§ 51 zákona o DPH)

Osvobození od daně bez nároku na odpočet daně znamená, že se neuplatňuje daň na výstupu a nevzniká ve vztahu k těmto plněním nárok na odpočet daně.

Od daně jsou osvobozena tato plnění:

- základní poštovní služby a dodání poštovních známek,
- rozhlasové a televizní vysílání,
- finanční činnost,
- penzijní činnosti,
- pojišťovací činnosti,
- převod a nájem pozemků,

- výchova a vzdělávání,
- zdravotní služby a dodání zdravotního zboží,
- sociální pomoc,
- provozování loterií a jiných podobných her,
- ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně,
- dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátce daně nárok na odpočet daně.

2.6.2 Osvobození s nárokem na odpočet (§ 63 zákona o DPH)

Osvobození od daně s nárokem na odpočet daně znamená, že se neuplatňuje daň na výstupu, ale je možnost uplatnění nároku na odpočet daně na vstupu v plné výši ve vztahu k těmto plněním.

Od daně jsou osvobozena tato plnění:

- dodání zboží do jiného členského státu,
- pořízení zboží z jiného členského státu,
- vývoz zboží,
- poskytnutí služby do třetí země,
- osvobození ve zvláštních případech,
- přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží,
- přeprava osob,
- dovoz zboží,
- dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím.

2.7 Zdaňovací období (§ 99 zákona o DPH)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. V tomto případě obrát za předchozí kalendářní rok dosáhl částky 10 000 000 Kč.

Plátce se také může rozhodnout, že jeho zdaňovacím obdobím pro příslušný kalendářní rok je kalendářní čtvrtletí a to v případě, pokud:

- jeho obrat za bezprostředně předcházející kalendářní rok nepřesáhl 10 000 000 Kč,
- není nespolehlivým plátcem,
- není skupinou, nebo
- změnu zdaňovacího období oznámí správci daně do konce měsíce ledna příslušného kalendářního roku.

Plátce nemusí změnu zdaňovacího období oznámit správci daně, pokud v předcházejícím kalendářním roce bylo jeho zdaňovacím obdobím kalendářní čtvrtletí.

2.8 Daňové přiznání (§ 101 zákona o DPH)

Plátce daně je povinen do 25 dnů po skončení zdaňovacího období podat daňové přiznání, a to i v případě, že mu nevznikla daňová povinnost. Tuto lhůtu nelze prodloužit. Daňové přiznání se podává na tiskopisu předepsaném Ministerstvem financí.

Plátce, který jako určený společník vede evidenci pro účely daně z přidané hodnoty za společnost, je povinen uvést ve svém daňovém přiznání zdanitelná plnění a daň z činnosti celé společnosti. Ostatní společníci v daňovém přiznání uvádějí pouze zdanitelná plnění a daň ze své vlastní činnosti.

Identifikovaná osoba je povinna do 25 dnů po skončení zdaňovacího období, ve kterém jí vznikla povinnost přiznat daň, podat daňové přiznání. Daň je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání.

Plátce, který nemá v tuzemsku sídlo ani provozovnu, je povinen do 25 dnů po skončení zdaňovacího období, ve kterém mu vznikla povinnost přiznat daň nebo povinnost přiznat plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, podat daňové přiznání. Vlastní daň je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání.

Osoba, která není plátcem a již vznikla povinnost přiznat daň, kterou uvedla na jí vystaveném dokladu, je povinna podat daňové přiznání do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém doklad vystavila. Daň je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání.

2.8.1 Povinná elektronická forma podání (§ 101 písm. a zákona o DPH)

Plátce je povinen podat elektronicky na elektronickou adresu podatelny zveřejněnou správcem daně daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání, hlášení a přílohy k daňovému přiznání, dodatečnému daňovému přiznání nebo hlášení.

Přihláška k registraci a oznámení o změně registračních údajů se podává pouze elektronicky na elektronickou adresu podatelny, kterou zveřejní správce daně. Toto neplatí pro identifikované osoby.

Podle výše zmíněných pravidel není povinna postupovat fyzická osoba, jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nepřesáhne 6 000 000 Kč, nebo pokud nemá zákonem stanovenou povinnost činit podání elektronicky.

2.8.2 Souhrnné hlášení (§ 102 zákona o DPH)

Plátce je povinen podat souhrnné hlášení, pokud uskutečnil dodání zboží do jiného členského státu osobě registrované k dani v jiném členském státě, nebo pokud uskutečnil přemístění obchodního majetku do jiného členského státu, nebo při dodání zboží kupujícímu při zjednodušeném postupu při dodání zboží uvnitř území Evropské unie formou třístranného obchodu, nebo pokud poskytl služby s místem plnění v jiném členském státě, s výjimkou osvobozených od daně, osobě registrované k dani v jiném členském státě, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby.

2.8.3 Intrastat

Intrastat je statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy Evropské unie, to je mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU, pokud toto zboží bylo

odesláno z ČR do jiného členského státu EU, přičemž skutečně přestoupilo státní hranici ČR přijato do ČR z jiného členského státu EU, přičemž skutečně přestoupilo státní hranici ČR.

Výjimkami z tohoto základního pravidla jsou případy, kdy zboží dočasně vstoupí do České republiky pouze z dopravních důvodů (tranzituje přes ČR) nebo se jedná o tzv. zvláštní druhy zboží či zvláštní pohyby zboží (zásobování lodí nebo letadel, nákup nebo prodej lodí a letadel a za určitých podmínek i obchod s mořskými produkty).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy Evropské unie, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování, při jejichž nedosažení zpravodajská jednotka údaje do Intrastatu neposkytuje, v používání dalších osvobozujících prahů). Generální ředitelství cel (2009)

2.9 Výpočet daně (§ 37 zákona o DPH)

Daň se vypočítá jako součin základu daně a sazby daně. Vypočtená daň se matematicky zaokrouhlí na celé koruny.

Existují dvě metody jak daň vypočítat:

- metoda „zdola“,
- metoda „shora“.

2.9.1 Metoda „zdola“ (§ 37 odst. 1 zákona o DPH)

Tato metoda se užívá v případě, že je cena stanovena bez daně (§ 37/1 ZDPH).

$$\text{Daň na výstupu} = \text{základ daně} \cdot \text{koeficient } (k)$$

$$k = 0,15 \text{ (pro sníženou sazbu DPH)}$$

$$k = 0,21 \text{ (pro základní sazbu DPH)}$$

Cena včetně daně je součet základu daně a vypočtené daně.

2.9.2 Metoda „shora“

Tato metoda se užívá v případě, pokud cena již obsahuje daň (§ 37/2 ZDPH).

$$\text{Daň na výstupu} = \text{úplata} \cdot \text{koeficient } (k)$$

$$k = 15 / (15 + 100) = 0,1304 (\text{pro sníženou sazbu DPH})$$

$$k = 21 / (21 + 100) = 0,1736 (\text{pro zvýšenou sazbu DPH})$$

Tyto koeficienty jsou při výpočtu zaokrouhlovány na 4 desetinné místa.

Cena bez daně je rozdíl ceny včetně daně a vypočtené daně.

2.10 Místo plnění (§ 7 - § 12 zákona o DPH)

Místo plnění je v zákoně o dani z přidané hodnoty rozděleno do několika částí a to od § 7 do § 12. Níže jsou ty nejdůležitější vypsány.

Nejdříve si vysvětlíme, co vše je zahrnuto pod pojmem zboží, protože se tato definice od začátku roku 2014 podstatně změnila z důvodu přijetí nového občanského zákoníku (dále jen „NOZ“). Zbožím se rozumí:

- hmotná věc s výjimkou peněz a cenných papírů,
- právo stavby,
- živé zvíře,
- lidské tělo a část lidského těla,
- plyn, elektřina, teplo a chlad.

2.10.1 Místo plnění při dodání zboží (§ 7 zákona o DPH)

Místem plnění při dodání zboží bez odeslání nebo přepravy je místo, kde se dodání uskutečňuje. Při dodání zboží s přepravou nebo odesláním je to místo, kde se přeprava zboží

začíná uskutečňovat. Pokud jde o dodání zboží s instalací nebo montáží, je to místo, kde je zboží instalováno nebo smontováno. Místem plnění při dodávání nemovité věci je místo, kde se nemovitá věc nachází, stejné pravidlo platí i při dodání práva stavby. Při dodání plynu, elektřiny, tepla nebo chladu záleží na tom, komu je dodáváno. Pokud obchodníkovi, je místem plnění sídlo obchodníka, pokud jiné osobě, je místem plnění místo spotřeby. Při zasílání zboží je místem plnění místo, kde končí přeprava zboží.

2.10.2 Místo plnění při zasílání zboží (§ 8 zákona o DPH)

Místem plnění při zasílání zboží je místo, kde se zboží nachází po ukončení jeho odeslání nebo přepravy, nebo je místem plnění místo, kde se zboží nachází v době, kdy jeho odeslání nebo přeprava začíná, a to v případě, pokud zasílané zboží není předmětem spotřební daně a celková hodnota zboží bez daně nepřekročila v příslušném ani předcházejícím kalendářním roce částku 1 140 000 Kč, je-li zboží odesláno z jiného členského státu do tuzemska, nebo pokud nepřekročila částku stanovenou jiným členským státem, je-li zboží odesláno z tuzemska do jiného členského státu.

2.10.3 Místo plnění při poskytnutí služby (§ 9 zákona o DPH)

V tomto případě je nejlepší orientovat se podle těchto základních pravidel:

1. Pravidlo B2B – Business to business je označení pro obchodní vztahy mezi obchodními společnostmi. Pokud osoba povinná k dani poskytuje službu osobě povinné k dani, je místem plnění sídlo, či provozovna příjemce služby.
2. Pravidlo B2C – Business to consumer je označení pro obchodní vztahy mezi obchodními společnostmi a koncovými zákazníky. V případě, že osoba povinná k dani poskytuje službu osobě nepovinné k dani, je místem plnění sídlo nebo provozovna poskytovatele služby.

Osobou povinnou k dani se pro stanovení místa plnění rozumí osoba povinná k dani ve vztahu ke všem službám a právnická osoba, která je identifikovanou osobou nebo osobou registrovanou k dani v jiném členském státě.

2.10.4 Místo plnění při pořizování zboží z jiného členského státu (§ 11 zákona o DPH)

Místem plnění je místo, kde se zboží nachází po ukončení jeho odeslání nebo přepravy pořizovateli. Předmětem české daně z přidané hodnoty je pouze pořízení zboží s místem plnění v tuzemsku.

2.10.5 Místo plnění při dovozu zboží (§ 12 zákona o DPH)

Místem plnění při dovozu zboží je členský stát, na jehož území se zboží nachází v době, kdy vstupuje ze třetí země na území Evropské unie. Záleží také na celním režimu.

2.10.6 Místo plnění při poskytnutí služby – specifické případy (§ 10 zákona o DPH)

1. Poskytnutí služby vztahující se k nemovité věci (§ 10) – místem plnění je místo, kde se nemovitá věc nachází, nebo kde se nachází pozemek zatížený právem stavby.
2. Přeprava osob (§ 10 písm. a) – místem plnění je místo, kde se přeprava uskutečňuje.
3. Služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání, zábavy (§ 10 písm. b) – místem plnění je místo konání kulturní, umělecké, sportovní, vědecké, vzdělávací, zábavní nebo podobné akce.
4. Stravovací služby (§ 10 písm. c) – místem plnění je místo, kde je služba skutečně poskytnuta. Pokud je stravovací služba poskytnuta na palubě lodi, letadla nebo vlaku během přepravy osob uskutečněné na území Evropské unie, je místem plnění místo zahájení přepravy osob.
5. Poskytnutí nájmu dopravního prostředku (§ 10 písm. d) – při krátkodobém nájmu dopravního prostředku je místem plnění místo fyzického převzetí zákazníkem. Krátkodobý nájem má dobu trvání méně než 30 dnů, u lodí méně než 90 dnů. Dlouhodobý nájem má dobu trvání déle než 30 nebo 90 dnů. V tomto případě se místo plnění řídí podle § 9. Pokud je místo plnění stanoveno v tuzemsku, ale skutečné

využití ve 3. zemi, je místem plnění 3. země. V opačném případě, je-li místo plnění stanoveno ve 3. zemi, ale skutečné využití v tuzemsku, je místem plnění tuzemsko.

6. Poskytnutí služby zprostředkovatelem osobě nepovinné k dani (§ 10 písm. e) – místem plnění je místo zajišťovaného plnění.

7. Poskytnutí služby přepravy zboží osobě nepovinné k dani (§ 10 písm. f) – místem plnění je místo, kde se příslušný úsek přepravy uskutečňuje. Při přepravě boží mezi státy Evropské unie je místem plnění místo zahájení přepravy.

8. Poskytnutí služby přímo související s přepravou zboží, práce na movité hmotné věci osobě nepovinné k dani (§ 10 písm. g) – místem plnění je místo skutečného poskytnutí služby.

9. Poskytnutí služeb zahraniční osobě nepovinné k dani (§ 10 písm. h) – místem plnění je sídlo nebo místo pobytu příjemce. Jedná se o služby reklamní, poradenské, převod práv, nájem movitého hmotného majetku, elektronické, telekomunikační.

Zde je pár příkladů k určení místa plnění a odkaz na zákon, podle kterého pravidla je místo plnění vybráno.

- a) Dodání zboží s instalací, která je provedena na Slovensku – MP je na Slovensku, podle pravidla § 7 odst. 3 zákona o DPH (místo instalace),
- b) Dodání zboží osobě registrované k dani v Rakousku, přeprava zboží do Rakouska začíná v Ostravě – MP je v ČR, podle § 7 odst. 2 zákona o DPH (kde začíná přeprava),
- c) Poskytnutí služby zprostředkování prodeje zboží pro švýcarského podnikatele – MP je ve Švýcarsku, podle § 9 zákona o DPH (sídlo příjemce),
- d) Oprava omítek na stavbě v Německu – MP je v Německu, podle § 10 zákona o DPH (kde se nachází stavba),
- e) Přeprava zboží mezi Slovenskem a Českou republikou, příjemce zboží je český občan – MP je na Slovensku, podle § 10 písm. f zákona o DPH (místo zahájení),
- f) Poskytnutí stravovací služby v České republice polské osobě povinné k dani – MP je v České republice, podle § 10 písm. c zákona o DPH (místo poskytnutí),
- g) Krátkodobý nájem dopravního prostředku slovenské osobě povinné k dani, vozidlo bylo předáno v České republice – MP je v České republice, podle § 10 písm. d zákona o DPH (místo předání).

2.11 Nárok na odpočet daně (§ 72 zákona o DPH)

Nárok na odpočet daně má plátce DPH, za předpokladu, že přijatá zdanitelná plnění použije pro své ekonomické činnosti. Nárok na uplatnění odpočtu daně vzniká plátcí dnem uskutečnění zdanitelného plnění nebo dnem přijetí platby, a to tím dnem, který nastane dříve.

Pro uplatnění nároku na odpočet daně je plátce povinen splnit tyto podmínky:

- nárok na odpočet daně = daň na vstupu z přijatých zdanitelných plnění,
- obecně má plátce nárok na odpočet daně, pokud přijatá zdanitelná plnění použije pro uskutečnění svých ekonomických činností,
- nárok na uplatnění odpočtu daně vzniká okamžikem, kdy vznikla povinnosti tuto daň přiznat,
 - plátce musí mít daňový doklad,
 - nárok na odpočet daně nelze uplatnit po uplynutí lhůty, která činí 3 roky (lhůta začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po zdaňovacím období, ve kterém nárok na odpočet daně vznikl).

2.11.1 Nárok na odpočet daně v plné výši

Tento nárok plátce uplatní, jestliže přijatá zdanitelná plnění v rámci svých ekonomických činností použije pro účely uskutečňování zdanitelných plnění, u kterých vzniká povinnost přiznat daň na výstupu (§ 13 - § 16, § 19 - § 20 zákona o DPH), plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně (§ 63 zákona o DPH) nebo plnění s místem plnění mimo tuzemsko (za podmínky, že pokud by se uskutečnila v tuzemsku, tak by u nich vznikl nárok na odpočet daně).

2.11.2 Bez nároku na odpočet daně

Plátce nemá nárok na odpočet daně, pokud přijatá zdanitelná plnění použije pro účely, které nesouvisí s uskutečňováním jeho ekonomických činností, které sice souvisí s uskutečňováním jeho ekonomických činností, ale jedná se o plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 51 zákona o DPH) anebo pokud je použije na reprezentaci (s výjimkou dárků v rámci ekonomické činnosti).

2.11.3 Nárok na odpočet daně v částečné výši

Další možností nároku odpočtu daně je odpočet v částečné výši. Zde jsou dva způsoby, jak odpočet uplatnit, a to v poměrné nebo krácené výši.

1. Nárok na odpočet daně v poměrné výši (§ 75 zákona o DPH) – nastává v případě, jestliže plátce přijatá zdanitelná plnění použije zároveň pro účely, které souvisí s uskutečňováním jeho ekonomických činností, a které nesouvisí s uskutečňováním jeho ekonomických činností. Zde může být uveden jako příklad osobní automobil, který je využíván jak pro firemní činnost, tak pro osobní potřebu.

2. Nárok na odpočet daně v krácené výši (§ 76 zákona o DPH) – nastává v případě, jestliže plátce přijatá zdanitelná plnění použije v rámci svých ekonomických činností částečně pro plnění s nárokem na odpočet daně a plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně.

Pokud chceme zjistit výši odpočtu daně v poměrné či krácené výši, vynásobíme daň na vstupu daným koeficientem. Nelze-li v okamžiku uplatnění přesně stanovit koeficient, stanoví se kvalifikovaným odhadem (to se může například stát v případě, když firma začíná podnikat – je založena nebo při změně činnosti nebo při zahájení uskutečňování činností osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně).

2.11.4 Vypořádání odpočtu daně (§ 76 odst. 7 zákona o DPH)

Vypořádání odpočtu daně plátce provede po skončení kalendářního roku a uvede jej do daňového přiznání za poslední zdaňovací období. Vypořádáním se rozumí celkový nárok

na odpočet daně v krácené výši – součet uplatněných nároků na odpočet daně v jednotlivých zdaňovacích obdobích.

Vypořádací koeficient se vypočítá jako procentní podíl, v jehož čitateli je součet částek uskutečněných plnění, u kterých má plátce nárok na odpočet daně, a v jehož jmenovateli je součet hodnot uskutečněných plnění včetně osvobozených plnění od daně bez nároku na odpočet daně.

Do výpočtu koeficientu se nezapočítává prodej dlouhodobého majetku, poskytnutí finančních služeb, dodání nemovité věci a nájem nemovité věci, uvedení dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností do stavu způsobilého k užívání.

2.11.5 Vyrovnání odpočtu daně (§ 77 zákona o DPH)

Provádí se u krátkodobého majetku (drobný majetek, zásoby). Původní odpočet uplatněný před jeho použitím podléhá vyrovnání, pokud ve lhůtě pro uplatnění nároku na odpočet daně (3 roky) plátce tento majetek použije v rámci svých ekonomických činností pro jiné účely, než které zohlednil při uplatnění původního odpočtu daně.

Provede se ve zdaňovacím období, ve kterém byl obchodní majetek použit, a ve kterém nastaly skutečnosti zakládající povinnost nebo možnost provést toto vyrovnání.

Použití pro jiné účely se rozumí případy, kdy plátce uplatnil původní odpočet daně v plné výši a poté jej použije pro účely, pro které má nárok na odpočet daně v krácené výši nebo nárok na odpočet daně nemá, v krácené výši a následně jej použije pro účely, pro které nemá nárok na odpočet daně nebo má nárok na odpočet v plné výši.

Částka vyrovnání odpočtu daně se vypočte jako rozdíl mezi výší nároku na odpočet daně k okamžiku použití majetku a výší původního uplatněného odpočtu daně.

Vyrovnání odpočtu daně plátce uvede v daňovém přiznání za zdaňovací období, ve kterém byl obchodní majetek použit a ve kterém nastaly skutečnosti zakládající povinnost nebo možnosti provést toto vyrovnání.

2.11.6 Úprava odpočtu daně (§ 78 zákona o DPH)

Úprava odpočtu daně se provádí u dlouhodobého majetku (kromě dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností). Původní odpočet daně uplatněný u pořízeného dlouhodobého majetku podléhá úpravě, pokud v některém z kalendářních roků následujících po roce, ve kterém byl původní odpočet uplatněn, dojde ke změně v rozsahu využití tohoto majetku pro účely, které zakládají nárok na odpočet daně. Podobně se postupuje v případě, kdy plátce při pořízení dlouhodobého majetku nárok na odpočet daně neměl, jelikož tento majetek byl původně určen k použití v rámci ekonomických činností plátce pro účely, které nezakládají nárok na odpočet daně.

Pokud bude rozdíl mezi ukazateli nároku na odpočet daně větší než 10 % bodů, provede se úprava odpočtu daně.

Lhůta pro úpravu odpočtu daně činí 5 let a začíná běžet kalendářním rokem, v němž byl majetek pořízen. V případě nemovitých věcí se lhůta prodlužuje na 10 let.

Tato úprava odpočtu daně podle § 78 písm. a je aplikována na následujícím příkladu.

Zadání: Měsíční plátce daně si pořídil dne 10. 10. 2014 stavbu za celkovou cenu včetně DPH za 3 630 000 Kč, z toho základ daně činí 3 000 000 Kč a DPH ve výši 21 % činí 630 000 Kč. Stavbu v roce 2014 používal pro uskutečňování svých ekonomických činností, což je provoz velkoskladu s potravinami.

V daňovém priznání za říjen 2014 si uplatnil nárok na odpočet daně v plné výši, tj. 630 000 Kč, jelikož stavbu využíval pro uskutečňování zdanitelných plnění, a plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně – dodávky do EU, vývoz.

K 31. 12. 2014 byla tato činnost v budově ukončena a od ledna 2015 tuto stavbu používá jako administrativní centrum pro obchodování s cennými papíry. Jedná se o uskutečňování plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně.

Úkolem toho příkladu je provést výpočet úpravy nároku na odpočet daně v roce 2015.

Řešení příkladu: Jelikož se jedná o nemovitost, uplatníme lhůtu pro úpravu odpočtu daně ve výši 10 let.

$$\text{úprava odpočtu} = \text{daň na vstupu} \cdot (UN01 - UN02) / 10$$

$$\text{úprava odpočtu} = 630\,000 \cdot (0\% - 100\%) / 10 = -63\,000 \text{ Kč.}$$

Plátci se původní odpočet daně sníží o 63 000 Kč.

Ukazatelem nároku na odpočet daně je 0 %, nemá-li plátce nárok na odpočet a 100 %, má-li plátce nárok na odpočet daně v plné výši.

2.12 Daňové doklady (§ 26 zákona o DPH)

Daňovým dokladem je písemnost, která splňuje určité podmínky, které stanovuje zákon o dani z přidané hodnoty. Daňový doklad může mít listinnou nebo elektronickou podobu. Elektronickou podobu má tehdy, je-li vystaven a obdržen elektronicky a musí s tímto použitím souhlasit osoba, pro kterou se plnění uskutečňuje. Za správnost údajů a za vystavení daňového dokladu odpovídá vždy osoba, která plnění uskutečňuje.

Vystavování daňových dokladů se řídí pravidly členského státu, ve kterém má osoba povinná k dani, která plnění uskutečňuje, sídlo nebo provozovnu, pokud je místo plnění v jiném členském státě, pokud není zákazník zmocněn vystavit daňový doklad nebo ve třetí zemi.

Daňový doklad je povinen vystavit plátce do patnácti dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém se uskutečnilo dodání zboží do jiného členského státu, nebo ve kterém se uskutečnilo poskytnutí služby nebo dodání zboží s instalací nebo montáží s místem plnění v jiném členském státě nebo třetí zemi.

2.12.1 Náležitosti daňového dokladu (§ 29 zákona o DPH)

Daňový doklad musí obsahovat údaje jako například označení osoby, která uskutečňuje plnění, daňové identifikační číslo osoby, která uskutečňuje plnění, označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, evidenční číslo daňového dokladu, rozsah a předmět plnění, den vystavení daňového dokladu, den uskutečnění plnění nebo přijetí úplaty, jednotkovou cenu bez daně a slevu, základ daně, sazbu daně a výši daně v české měně.

Dále musí obsahovat další náležitosti jako například odkaz na ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty nebo předpis Evropské unie, že plnění je od daně osvobozeno, dále „vystaveno zákazníkem“, je-li osoba, pro kterou je plnění uskutečněno, zmocněna k vystavení daňového dokladu, nebo také „daň odvede zákazník“, je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno.

2.12.2 Zjednodušený daňový doklad (§ 30 zákona o DPH)

Daňový doklad lze vystavit jako zjednodušený, pokud celková částka za plnění na daňovém dokladu není vyšší než 10 000 Kč.

Tento doklad nelze vystavit v případě dodání zboží do jiného členského státu, zaslání zboží do tuzemska s místem plnění v tuzemsku, plnění, u kterého má povinnost přiznat daň příjemce, prodeje zboží, které je předmětem spotřební daně z tabákových výrobků, za jiné než pevné ceny pro konečného spotřebitele.

Zjednodušený daňový doklad nemusí obsahovat náležitosti jako je například označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, jednotkovou cenu bez daně a slevu, základ daně a výši daně. Pokud není uvedena výše daně, daňový doklad musí obsahovat celkovou cenu včetně daně.

2.12.3 Zvláštní daňové doklady (§ 31 - § 33 písm. a zákona o DPH)

Mezi zvláštní daňové doklady patří splátkový kalendář, platební kalendář, souhrnný daňový doklad, doklad o použití, daňový doklad při dovozu a daňový doklad při vývozu.

1. Splátkový kalendář – je daňovým dokladem, pokud obsahuje náležitosti daňového dokladu a pokud tvoří součást nájemní smlouvy.

2. Platební kalendář – je daňovým dokladem, pokud obsahuje náležitosti daňového dokladu, příjemce poskytuje úplatu před uskutečněním zdanitelného plnění a je v něm uveden rozpis plateb na předem stanovené období. Nemusí být uveden den uskutečnění plnění a přijetí úplaty.

3. Souhrnný daňový doklad – osoba povinná k dani, která uskutečňuje několik samostatných plnění pro stejnou osobu, může vystavit za těchto několik samostatných plnění souhrnný daňový doklad. Lhůta pro vystavení je do 15 dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém se uskutečnilo první plnění, nebo byla přijata první úplata uvedená na dokladu. Pro každé samostatné plnění musí být zvlášť uvedeny údaje jako například den uskutečnění plnění nebo přijetí úplaty, jednotková cena, základ daně, sazba daně a výše daně.

4. Doklad o použití – používá se v případech, když je majetek využíván pro účely nesouvisející s uskutečňováním ekonomických činností. Na doklad se uvede účel použití.

5. Daňový doklad při dovozu – za daňový doklad při dovozu zboží do tuzemska se považuje rozhodnutí o propuštění zboží do celního režimu, ve kterém vznikla povinnost přiznat nebo zaplatit daň, nebo jiné rozhodnutí o vyměřené dani vydané celním úřadem, pokud je daň zaplacená.

6. Daňový doklad při vývozu – za daňový doklad při dovozu zboží do tuzemska se považuje rozhodnutí celního úřadu o vývozu zboží do třetí země, kterým je celním úřadem potvrzen výstup zboží z území Evropské unie, nebo umístění zboží do svobodného pásma nebo svobodného skladu v tuzemsku.

Daňové doklady má povinnost uchovávat uchovatel, což je osoba povinná k dani, která daňový doklad vystavila, má sídlo nebo provozovnu v tuzemsku a je plátcem nebo identifikovanou osobou, pokud jde o daňový doklad za všechna plnění přijatá v souvislosti se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku. Uchovatel má povinnost tyto doklady uchovávat ve lhůtě 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo. Rovněž se daňové doklady uchovávají v elektronické podobě. Daňové doklady jsou uchovávány v tuzemsku nebo se oznámí správci daně místo uchování, pokud není v tuzemsku. Dále je uchovatel povinen na žádost správce daně zajistit český překlad daňového dokladu vystaveného v cizím jazyce. Daňové doklady lze převést z listinné podoby do elektronické a naopak.

2.13. Reverse - charge

Reverse-charge neboli režim přenesení daňové povinnosti (§ 92 písm. a) znamená, že povinnost přiznat a zaplatit daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění má příjemce plnění.

Především je třeba rozlišovat mezi „samovyměřením daně“ u zahraničního obchodu a tuzemským reverse – charge. Režim „samovyměření daně“ zjednodušeně znamená, že dovozce zboží a služeb, který vyměřuje daň na výstupu, si sám vyměří DPH na vstupu. Tu pak uplatní jako odpočet při vyúčtování s finančním úřadem.

Daň na výstupu tedy odvede a zaplatí příjemce zboží nebo služby (český plátce) a nikoliv dodavatel resp. poskytovatel z jiného členského státu. Tento princip je spojen zejména s plněními mezi členskými státy EU, v některých případech ale i uskutečnění plnění osobou ze země mimo Evropskou unii s místem plnění v České republice.

Tuzemský reverse – charge

Plátce, pro kterého je zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku uskutečněno, má povinnost přiznat a zaplatit daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Na základě směrnice o DPH si mohou členské státy EU stanovit, že u vyjmenovaného zboží nebo služeb je osobou povinnou přiznat a zaplatit daň osoba povinná k dani, pro niž je zdanitelné plnění uskutečněno, tj. odběratel. Režim přenesení daňové povinnosti je vlastně nástroj v boji proti daňovým únikům.

Režim přenesení daňové povinnosti se použije v případech:

- dodání zlata plátcí s výjimkou dodání zlata České národní bance (§ 92 písm. b),
- dodání zboží uvedeného v příloze č. 5 zákonu o DPH - například dodání šrotu a odpadu (§ 92 písm. c),
- převodu emise povolenek na emise skleníkových plynů plátcí (§ 92 písm. d),
- poskytnutí stavebních a montážních prací plátcí (§ 92 písm. e). *Internet Info, s.r.o. (2007-2014)*

3 Uplatňování DPH v Polské republice

Tato kapitola je zaměřena na daň ze zboží a služeb v Polské republice. Spousta pojmů a věcí je díky vysoké harmonizace této daně v rámci Evropské unie pomocí příslušných právních předpisů velice podobných jako v tuzemsku.

Daň z přidané hodnoty (VAT) funguje v Polsku od roku 1993, ale v aktuální podobě, která je přizpůsobená platnému společnému systému daně z přidané hodnoty v Evropské Unii, ode dne 1. května 2004.

Základní vlastnosti této daně jsou:

- a) neutralita – pouze konečný spotřebitel je zatížen daní,
- b) všeobecnost – zatěžuje zboží a služby v co největším rozsahu,
- c) princip zamezování dvojího zdanění a také nezdanění – snaha o jednorázové zdanění stejné fáze obratu,
- d) princip zachování hospodářské soutěže – cílem je zajištění stejných podmínek zdanění daňovými poplatníky působícími ve všech členských státech.

Tuto daň upravují dva právní předpisy. Prvním je zákon ze dne 11. 3. 2004 o dani z přidané hodnoty (Sb. Polské republiky z roku 2004, č. 54, pol. 535 ve znění pozdějších změn). A druhým je Směrnice 2006/112/ES Rady ze dne 28. Listopadu 2006 ve věci společného systému daně z přidané hodnoty.

3.1 Předmět daně

Důležitý význam pro zdanění daně z přidané hodnoty má předmětný rozsah této daně, jelikož určuje, zda na daný subjekt bude naložená daňová povinnost. Daňové povinnosti DPH podléhá každý, kdo profesionálně vykonává činnost definované jako předmět daně. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Předmětem daně je:

- dodávky zboží s poskytováním služeb za úplatu,

- vývoz zboží,
- dovoz zboží,
- nabytí zboží uvnitř Společenství,
- dodávky zboží uvnitř Společenství.

Zákon o účetnictví definuje zboží jako hmotný majetek pořízený za účelem dalšího prodeje v nezměněném stavu.

Dodávkou zboží za úplatu na území státu je převod práva k nakládání se zbožím jako majitel. Dodávkou za úhradu je také převod na základě nařízení veřejných orgánů nebo subjektu jednajícího jménem takového orgánu, vydání zboží na základě leasingové smlouvy, vydání zboží mezi příkazcem a zprostředkovatelem, vydání zboží zprostředkovatelem ve prospěch příkazce na základě komisní smlouvy, předání daňovým poplatníkem zboží náležícího jeho podniku na cíle jiné než související s vedeným podnikem. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Poskytováním služeb za úplatu na území státu je každé plnění ve prospěch fyzické nebo právnické osoby nebo organizační jednotky nemající právní subjektivitu, které není dodávkou zboží. Jsou to mimo jiné i převody práv k dlouhodobému nehmotnému majetku, bez ohledu na to, zda jsou předmětem dokumentu určujícího právní titul, závazek zdržení se uskutečnění činnosti či též tolerování činnosti nebo situace, poskytování služeb v souladu s nařízením orgánu veřejné moci nebo subjektu jednajícího jeho jménem, nebo legislativního nařízení, bezúplatné plnění, které není dodávkou pro osobní účely daňového poplatníka, a také veškeré bezúplatné poskytování služeb pod podmínkou, že tyto služby nesouvisí s vedeným podnikem. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Nabytí zboží uvnitř Společenství za odměnu znamená, že se jedná o nabytí práva k nakládání se zbožím jako majitel, které v důsledku uskutečnění dodávky je odesíláno nebo dopravováno na území jiného členského státu než stát odeslání. Jsou to mimo jiné i vývoz zboží z území státu na území jiného členského státu a přemísťování daňovým poplatníkem zboží náležícího jeho podniku z území státu na území jiného členského státu. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Dodávkou zboží uvnitř Společenství je vývoz zboží z území státu na území jiného členského státu, uskutečňováním takových činností jako je například převod práva vlastnictví ke zboží na základě nařízení veřejných orgánů nebo subjektu jednajícího jménem takového

orgánu, práva vlastnictví ke zboží, vydání zboží na základě leasingové smlouvy, vydání zboží mezi příkazcem a zprostředkovatelem, vydání zboží zprostředkovatelem ve prospěch příkazce na základě komisní smlouvy a předání daňovým poplatníkem zboží náležícího jeho podniku pro účely jiné než související s tímto určitým vedeným podnikem (např. dar). Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Zákon o DPH vylučuje z kategorie předmětu zdanění činnosti, které nemohou být předmětem právně účinné smlouvy, transakce převodu podniku nebo závodu samostatně vyhotovujícího rozvahu, činnosti vykonávané fyzickými osobami z titulu výnosů ze služebního poměru, pracovního poměru, práce ve mzdě a také družstevního pracovního poměru, činnost v rozsahu hazardních her, loterií, her na automatech a her na automatech nízkou výhrou, podléhající zdanění daně z her dle pravidel stanovených v zákoně o hrách a sázkách. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

3.2 Poplatník daně

Daňoví poplatníci jsou právnické osoby, organizační jednotky bez právní subjektivity a jednotlivci provozující obchodní činnost, bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti.

3.3 Plátce daně

Plátcí daně z přidané hodnoty jsou subjekty vykonávající činnosti podléhající zdanění (jsou předmětem daně) v rámci vedené hospodářské činnosti, bez ohledu na účel nebo výsledek této činnosti. Tímto subjektem může být osoba fyzická, právnická a organizační jednotky nemající právní subjektivitu.

Za hospodářskou činnost pro účely DPH je považována veškerá činnosti výrobců, obchodníků nebo poskytovatelů služeb, včetně subjektů získávajících přírodní zdroje a zemědělců, a také činnost osob vykonávajících přírodní zdroje a zemědělců, a také činnost osob vykonávajících svobodná povolání, i když daná činnost byla provedená jednorázově za okolností naznačujících úmysl opakovaného vykonávání činnosti. Hospodářská činnost

zahrnuje také činnosti spočívající ve využívání zboží nebo dlouhodobého nehmotného majetku kontinuálním způsobem pro výdělečné účely. V některých situacích plátcí mohou být také odběratelé služeb nebo subjekty kupující zboží. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Plátcem daně nejsou orgány veřejné správy, úřady veřejné správy vykonávající úkoly, k jejichž realizaci byly povolány.

Osobou registrovanou k dani jsou všechny subjekty, které se na finančním úřadě zaregistrují jako plátcí DPH. Povinně se registrují ti, kteří překročí obrat 150 000 zł. od začátku roku. Dál exekuční orgány a soudní exekutoři, kteří pobírají a odvádějí daň z dodání provedené v rámci exekuce. Všichni, kteří poskytují služby mezinárodně v rámci EU.

3.4 Základ daně

Vedle sazby daně, je to prvek, který rozhoduje o výši daňového závazku. Výše daňového závazku je výsledkem rozdílu mezi daní dlužnou a vypočtenou.

Od 1. 1. 2014 je za daňový základ považováno vše, co představuje úhradu, kterou dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb obdržel nebo obdrží z titulu prodeje nebo poskytnutí služby od odběratele zboží nebo služby, nebo od třetí osoby, včetně obdržených dotací a jiných doplatků, které mají vliv na cenu dodávaného zboží či poskytovaných služeb.

3.5 Sazby daně

V polské republice je vedena základní sazba ve výši 23 % a dvě snížené sazby daně ve výši 8 % a 5 %.

Snížené sazby jsou rozděleny pro uvedení příkladu následovně:

- 8 % - např. léky a zdravotnické pomůcky, elektrická energie, zemědělské stroje, dětské zboží,
- 5 % - např. zemědělské produkty.

Navíc jsou některé služby zcela od DPH osvobozeny. Jedná se například o lékařské služby, mléčné výrobky, bankovní služby a služby pojišťoven, vzdělávací a umělecké služby a věda.

Seznam zboží a služeb, na které se vztahují snížené sazby daně je uveden v příloze č. 3 a č. 4.

Existuje také sazba 0 %, která platí pro dodávky zboží uvnitř Společenství, vývoz zboží a služby mezinárodní přepravy.

Od 1. 4. 2013 proběhl růst daňových sazeb na vybrané zboží, a to:

- a) 23 % (z 8 %) na kávu prodávanou v restauraci,
- b) 8 % (z 5 %) na zmrzlinu a hotová jídla určená k přímé konzumaci,
- c) 23 % (z 0 %) na poštovní služby (mj. na poštovní známky).

V Polsku se v minulosti příliš sazby daně nelišily od nynějších sazeb daně. Od roku 2008 do roku 2010 byla základní sazba daně ve výši 22 % a snížené sazby daně ve výši 7 % a 3 %. Teprve až v roce 2011 se sazby daně zvýšily, a to základní sazba daně na 23 % a snížené sazby daně na 8 % a 5 % jak je to doposud. Další změny sazeb daně se očekávají v roce 2016.

3.6 Osvobození od daně

V tomto členském státě jsou některé činnosti podle polských předpisů osvobozeny. K těmto činnostem patří například některé služby (finanční, ochrany zdraví, vzdělávací, související s kulturou).

Osvobození související s kulturou je odlišné od ZDP v České republice, jelikož tam se na kulturní činnosti vztahuje snížená sazba daně. K takovým kulturním činnostem patří kulturní akce a památky, výstavy, vstup do zoologických a botanických zahrad, přírodních rezervací, národních parků, lunaparků a zábavních parků, cirkusů, historických staveb a obdobné turistické zajímavosti.

Osvobození od daně ze zboží a služeb DPH v Polsku se dělí na subjektivní a objektivní. Subjektivní osvobození se týká daňových poplatníků, u nichž zdanitelné hodnoty

tržeb v předchozím fiskálním roce nepřesáhly celkem 50 000 PLN, a u daňových poplatníků provádějících pouze činnosti osvobozené od daně.

Subjektivní osvobození neplatí např. pro daňové poplatníky poskytující služby právní, šperkařské, poradenské, a pro ty zajišťující dodávky výrobků z drahých kovů.

Objektivní osvobození od daně se týká mj. vzdělávacích služeb, pronájmu prostor pro obytné účely, některých služeb finančního zprostředkování. Polpartner (2012-2014)

3.7 Zdaňovací období

Pokud obrat za předchozí kalendářní rok nedosáhl 1 200 000 EUR, je zdaňovacím obdobím čtvrtletí. To platí pro malé daňové poplatníky, u kterých hodnota prodeje včetně daně nepřesáhla v předcházejícím daňovém roce částku vyjádřenou ve zlotých odpovídající tomuto ekvivalentu.

Měsíční zdaňovací období nastává, jakmile je dosaženo částky 1 200 000 EUR za předchozí kalendářní rok.

3.8 Daňové přiznání

Registrovaní poplatníci daně z přidané hodnoty jsou povinni podávat na finančním úřadě daňová přiznání za měsíční období v termínu do 25. dne měsíce následujícího po měsíci, ve kterém vznikla daňová povinnost. Malí daňoví poplatníci (daňoví poplatníci, u kterých hodnota prodeje včetně daně nepřesáhla v předcházejícím daňovém roce částku vyjádřenou ve zlotých odpovídající ekvivalentu 1 200 000 EUR), kteří si vybrali pokladní metodu, mohou podávat na finančním úřadě daňová přiznání za čtvrtletní období v termínu do 25. dne měsíce následujícího po každém dalším čtvrtletí.

Povinnost přiznat daň od ledna 2014 vzniká v okamžiku dodání zboží nebo poskytnutí služby. Ve většině případů není tato povinnost ovlivněna datem vystavení faktury.

Od roku 2014 je povinností poplatníka vystavit fakturu nejpozději do 15. dne měsíce následujícího po měsíci, v němž došlo k prodeji zboží nebo poskytnutí služby.

V České republice je vystavování faktur odlišné, jelikož plátce musí vystavit fakturu nejpozději do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění nebo ode dne přijetí úplaty.

Plátce daně, který obdrží platbu či její část ještě před dodávkou zboží nebo před poskytnutím služby, musí vystavit zálohovou fakturu nejpozději do 15. dne měsíce následujícího po měsíci obdržení celé platby nebo její části. Od tohoto roku je možné zálohové faktury vystavit do 30 dnů před obdržením zálohy.

Daňová povinnost u dodávky uvnitř Společenství a také u nabytí zboží uvnitř Společenství vzniká 15. dne měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byla dodávka uskutečněna. Pokud však byla faktura vystavená před tímto termínem, daňová povinnost vzniká v okamžiku jejího vystavení.

V Polsku není závazné daňové přiznání v elektronické podobě.

3.8.1 Evidence DPH

Pro účely daně z přidané hodnoty jsou plátcí povinni vést evidenci DPH, a to buď ve zjednodušené podobě, nebo v úplné podobě. Povinnost vedení zjednodušené evidence se týká plátců osvobozených od daně. Obrat jsou povinni evidovat narůstajícím způsobem od začátku kalendářního roku. Pokud obrat přesáhne částku 50 000 PLN, vzniká daňová povinnost k DPH v Polsku. Úplnou evidenci vedou poplatníci, kteří jsou povinni evidovat prodej a pořízení zboží. Na základě této evidence se vyplňují daňová přiznání. Plátcí musí evidovat daň na straně vstupu i na straně výstupu. V případě dodání zboží fyzickým osobám, které nejsou osobou samostatně výdělečně činnou (dále jen „OSVČ“) a zemědělci, je evidence vedena s použitím registračních pokladen. Z rozdílu mezi daní na vstupu a daní na výstupu vzniká buď daňová povinnost (když je větší daň na výstupu) nebo nadměrný odpočet (když je větší daň na vstupu). Polpartner (2012-2014)

3.9 Výpočet daně

Stejně jako v tuzemsku se daň vypočítá jako součin základu daně a sazby daně. Vypočtená daň se matematicky zaokrouhlí na celé koruny.

3.9.1 Cena stanovená bez daně

Daň se vypočítá stejným způsobem jako v tuzemsku metodou „zdola“.

$$\text{Daň na výstupu} = \text{základ daně} \cdot \text{koeficient } (k)$$

$$k = 0,05 \text{ (pro sníženou sazbu DPH)}$$

$$k = 0,08 \text{ (pro sníženou sazbu DPH)}$$

$$k = 0,23 \text{ (pro základní sazbu DPH)}$$

Cena včetně daně je součet základu daně a vypočtené daně.

3.9.2 Cena stanovená včetně daně

Daň se vypočítá stejným způsobem jako v tuzemsku metodou „shora“.

$$\text{Daň na výstupu} = \text{úplata} \cdot \text{koeficient } (k)$$

$$k = 5 / (5 + 100) = 0,0476 \text{ (pro sníženou sazbu DPH)}$$

$$k = 8 / (8 + 100) = 0,0741 \text{ (pro sníženou sazbu DPH)}$$

$$k = 23 / (23 + 100) = 0,1870 \text{ (pro zvýšenou sazbu DPH)}$$

Tyto koeficienty jsou při výpočtu zaokrouhlovány na 4 desetinné místa.

Cena bez daně je rozdíl ceny včetně daně a vypočtené daně.

3. 10 Změny od roku 2013 v daňových dokladech

Právní úprava daňových dokladů byla v zákoně o DPH kompletně změněna, a to v důsledku zpracování druhé směrnice o fakturaci (směrnice 2010/45/EU).

Od 1. dubna 2013 došlo ke změnám ve zjednodušených, souhrnných a elektronických daňových dokladech. Postupně jsou tyto změny okomentovány.

- a) Zjednodušené daňové doklady – poplatník, který uskutečňuje prodej, jehož částka nepřesahuje 450 zlotých nebo 100 EUR včetně daně, smí vystavit tzv. zjednodušenou fakturu, která obsahuje pouze polské daňové identifikační číslo kupujícího. Jeho adresa a jméno se uvádět nemusí. Kromě toho musí poplatník uvést datum vystavení dokladu, předmět plnění, výši DPH a celkovou výši pohledávky včetně DPH.

Na rozdíl od Polska, lze v České republice vystavit zjednodušený daňový doklad, pouze pokud celková částka za plnění na daňovém dokladu není vyšší než 10 000 Kč. Tento daňový doklad nemusí obsahovat označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně, základ daně a výši daně. Neobsahuje-li tento daňový doklad výši daně, musí obsahovat částku celkovou, kterou osoba uskutečňující plnění získala nebo má získat.

- b) Souhrnné daňové doklady – V Polsku je možné vystavovat souhrnné daňové doklady, a to pro poplatníka, který provede více než jednu dodávku zboží či služeb pro jednoho zákazníka v jednom kalendářním měsíci.

Mezi další změny, které v Polsku vstoupily v platnost od 1. 4. 2013, patří předpokládaná možnost vystavování daňového dokladu kupujícím jménem a ve prospěch prodávajícího (daňového poplatníka). Kromě toho tento daňový doklad mohou vystavovat zplnomocněné třetí strany (např. daňový zástupce nebo účetní kancelář).

- c) Elektronické daňové doklady – Od roku 2013 došlo ke zrušení povinnosti vystavovatele faktury žádat odběratele o souhlas s odebíráním dokladu v této formě před vystavením prvního daňového dokladu. Úhrada obdržené faktury

v elektronické podobě znamená automatické přistoupení kupujícího na odebrání daňového dokladu v elektronické formě.

3. 11 Vrácení daně pro zahraniční podnikatele

Nová pravidla pro vrácení daně z přidané hodnoty plátcům v jiných členských státech spočívají především v podávání žádostí elektronickou cestou podle zákona 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Plátce má nárok na vrácení daně, která mu je účtována osobou registrovanou k dani v jiném členském státě za zdanitelná plnění s místem plnění v tomto jiném členském státě, pokud nemá v tomto jiném členském státě v období pro vrácení daně sídlo, místo podnikání ani provozovnu. Pravidla pro vrácení daně stanovuje vždy jiný členský stát. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Podmínkou pro vrácení daně je podat elektronicky žádost o přidělení přístupu do aplikace pro vrácení DPH plátcům v jiných členských státech a žádost o vrácení daně.

Přístup do aplikace pro Vrácení DPH plátcům v jiných členských státech na Daňovém portále české daňové správy (dále jen „Aplikace“) přidělí místně příslušný správce daně na základě žádosti, podané elektronicky prostřednictvím Daňového portálu. Žádost musí být opatřena uznávaným elektronickým podpisem. Seznam akreditovaných poskytovatelů certifikačních služeb je uveden na internetových stránkách Ministerstva vnitra ČR (www.mvcr.cz). Žádost je posouzena do patnácti pracovních dní. Žadatel je o výsledku posouzení žádosti vyrozuměn prostřednictvím mobilního telefonu. V případě, že přístup do Aplikace je místně příslušným správcem daně zamítnut, bude žadateli rovněž doručeno rozhodnutí v uvedené věci. V opačném případě po uplynutí stanovené doby má žadatel otevřen přístup do Aplikace. Vstup je umožněn pouze stejné osobě, která žádost podepsala uznávaným elektronickým podpisem. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

Žadatel je povinen podat žádost o vrácení daně nejpozději do 30. září kalendářního roku následujícího po období pro vrácení daně.

Podle směrnice Rady 2008/9/ES nesmí být částky daně nižší než 400 EUR za období kratší než jeden kalendářní rok, avšak nejméně tři měsíce. Pokud se jedná o období v délce jednoho kalendářního roku nebo na zbytek kalendářního roku, nesmí být částka daně nižší než 50 EUR. Ministerstvo hospodářství PR (2008-2014)

4 Nejvýznamnější rozdíly mezi uplatňováním DPH na praktických příkladech

Daň z přidané hodnoty je jednou z nejmladších daní ve světě a přesto, nebo právě proto, je tato daň také jednou z nejoblíbenějších. Svědčí o tom nejen to, že je základem nepřímého zdanění ve většině vyspělých zemí světa, ale také fakt, že se tato daň stala jako prozatím jediná objektem daňové harmonizace v rámci Evropského společenství. Široký (2012)

V první fázi harmonizace šlo především o zavedení DPH jako unifikovaného systému nepřímého zdanění ve všech členských zemích, ve fázi druhé potom o harmonizaci legislativy DPH včetně přiblížení sazeb daní. Oba kroky byly prováděny v úzké součinnosti s primárním cílem, tj. zavedením společného trhu. Široký (2012)

Na základě rozhodnutí o nahrazení daně z obratu daní z přidané hodnoty připravila v 60. letech Komise řadu směrnic. Ty jsou identifikovány kromě svého číselného označení i řadovými číslovkami, které jsou součástí jejich oficiálního názvu. Široký (2012)

První směrnice 67/227/EHS definovala daň z přidané hodnoty jako obratovou všeobecnou daň ze spotřeby stavenou procentem z prodejní ceny a stanovila i vcelku nereálný cíl zavést daň z přidané hodnoty ve všech členských zemích k 1. 1. 1970. Tento termín byl později odkládán navazujícími směrnicemi. Věcný obsah První směrnice převzala od 1. 1. 2007 nová směrnice 2006/112/ES. Široký (2012)

Druhá směrnice 67/228/EHS definovala předmět DPH a vymezila základní pojmy jako je místo zdanitelného plnění, území státu, dodání zboží, poskytnutí služby, osobu podléhající dani. Umožňovala také zavedení různých sazeb daně a opravňovala jednotlivé členské země k přijímání zvláštních ustanovení v národní legislativě k zabránění daňovým podvodům. Široký (2012)

Významnými legislativními dokumenty byly směrnice 91/680/EHS, která zrušila daňové hranice uvnitř Evropských společenství a směrnice 92/77/EHS, která stanovila minimální sazby daně z přidané hodnoty. Široký (2012)

Zavedení První a Druhé směrnice bylo pouze prvním stupněm zavádění harmonizované daně z přidané hodnoty. Ve svém důsledku přijetí obou prvních směrnic sice

znamenal zavedení daně z přidané hodnoty ve všech členských státech, ale v praxi se jednalo o devět relativně samostatných národních systémů daně z přidané hodnoty. Úsilí členských států o sjednocení systémů daně z přidané hodnoty bylo naplňováno přijetím převratné Šesté směrnice 77/388/EHS, jejíž věcný obsah převzala i v současnosti platná směrnice 2006/112/ES. Široký (2012)

4. 1 Sazby daně

Daň z přidané hodnoty je v České republice i Polsku založena na stejném principu výpočtu. Z důvodu požadavků na harmonizaci daně jsou také jednotlivé konstrukční prvky v rámci obou porovnávaných zemí téměř totožné.

Výjimku tvoří snad jen daňové sazby, které byly ponechány v pravomoci jednotlivých zemí. I zde však existuje určité omezení, a to v podobě minimálních daňových sazeb stanovených Evropskou unií, které musí členské státy dodržovat.

Členské státy uplatňují základní sazbu DPH, kterou stanoví každý členský stát jako procentní podíl ze základu daně a která je stejná pro dodání zboží i pro poskytnutí služby.

Od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2015 nesmí být základní sazba nižší než 15 %. Členské státy mohou uplatňovat jednu či dvě snížené sazby. Stanoví se jako procentní podíl ze základu daně a nesmějí být nižší než 5 %. Na základě zprávy Komise Rada počínaje rokem 1994 přezkoumává každé dva roky oblast působnosti snížených sazeb. Rada může rozhodnout o změnách v seznamu zboží a služeb. Po konzultaci výboru pro DPH může každý členský stát uplatňovat sníženou sazbu u dodání zemního plynu, elektřiny nebo dálkového vytápění. Široký (2012)

Následující tabulka (Tab. 4.1) se zaměřuje na porovnání daňových sazeb České republiky a Polska s minimálními sazbami daně požadovanými Evropskou unií.

Tab. 4.1 Porovnání daňových sazeb

Sazba daně	Minimální	v České republice	v Polsku
Základní	15 %	21 %	23 %
Snížená	5 %	15 %	8 %, 5 %

Zdroj: Široký (2012), vlastní úprava

Z tabulky je zřejmé, že Česká republika i Polsko dodržují požadavky stanovené Evropskou unií u obou druhů daňových sazeb. Základní sazba daně uplatňovaná v České republice je ve srovnání s Polskem nižší, zatímco u sazeb snížených je tomu naopak a Česká republika vykazuje sazbu vyšší.

V České republice je výhodnější základní sazba, ale naopak v Polsku je výhodnější nakupovat například léky, zdravotnické pomůcky, zemědělské stroje nebo zemědělské produkty za daleko nižší sníženou sazbu daně než v České republice.

Členské státy si jsou vědomy, že harmonizace DPH může vést v jednotlivých zemích k podstatným změnám daňové struktury a může mít zřetelné důsledky v rozpočtové, sociální a politické oblasti. S ohledem na tyto skutečnosti, vlastní národní zájmy a při vědomí potřeby jednomyslnosti rozhodování v daňových otázkách všech 27 členských zemí EU nelze očekávat zásadní změny v režimu zdaňování dani z přidané hodnoty. Široký (2012)

To se týká zejména splnění cíle přechodu z principu země určení na princip země původu. Ten by totiž předpokládal zavedení jednotné sazby (případně jednotných sazeb) daně v celé EU, protože v opačném případě by se identická komodita nabízela na trhu s různými sazbami daně a z toho vyplývajícími různými konečnými cenami. Lze tak předpokládat, že současný systém země určení bude ještě dlouho zachován, protože se osvědčil ze strany vlád členských zemí, a protože není ochota ke sjednocení sazeb. Široký (2012)

4. 2 DPH ve státním rozpočtu

Největší část příjmů státního rozpočtu tvoří vybrané daně. Na celkových příjmech se podílí více než polovinou. V následujících tabulkách (*Tab. 4.2, Tab. 4.3*) jsou uvedeny očekávané příjmy státního rozpočtu v České republice a Polsku za rok 2014.

Tab. 4.2 Daňové příjmy státního rozpočtu v České republice v roce 2014

	(v mld. Kč)	(v %)
DPH	218,70	38,88
Spotřební daně	137,30	24,41
DPPO	82,40	14,65
DPFO	104,60	18,60
Ostatní	19,50	3,46
Celkem	562,50	100,00

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky (2013)

Daň z přidané hodnoty tvoří 38,88 % daňových příjmů státního rozpočtu. Jak je z uvedené tabulky zřetelné, má tato daň největší podíl na daňových příjmech. K ostatním daním patří například majetkové daně, daně z loterií atd.

Tab. 4.3 Daňové příjmy státního rozpočtu v Polsku v roce 2014

	(v mld. PLN)	(v %)
DPH	115,700	46,66
Spotřební daně	62,080	25,03
CIT (DPPO)	23,250	9,38
PIT (DPFO)	43,700	17,62
Ostatní	3,250	1,31
Celkem	247,980	100,00

Zdroj: Ministerstvo financí Polska (2013)

Daň z přidané hodnoty v Polsku tvoří 46,66 % daňových příjmů státního rozpočtu. Opět se jedná o největší podíl na daňových příjmech, stejně jako v České republice.

4. 3 Přiznání k dani z přidané hodnoty

V této části bakalářské práce je sestaveno daňové přiznání za leden 2014 v České republice a v Polsku na následujícím vzorovém příkladu.

Zadání příkladu: Paní Petra Kupková, která podniká jako fyzická osoba ve výrobě nábytku, je plátcem daně z přidané hodnoty registrovaným v České republice. Sídlo této fyzické osoby je v Ostravě, na adrese Sokolská třída 33. Všechna zdanitelná plnění podléhají základní sazbě daně.

Tento plátce v lednu 2014 pořídil zboží od plátce daně z Brna v hodnotě 40 000 Kč + 21 % DPH v hodnotě 8400 Kč. K tomu dodává zboží a poskytuje služby v tuzemsku i Evropské unii.

V lednu 2014 měl tento plátce tyto uskutečněná plnění:

- Dodání zboží zákazníkovi v Praze (místo plnění je v České republice) v hodnotě 30 000 Kč + 21 % DPH v hodnotě 6 300 Kč,
- Dodání zboží s instalací, která je provedena na Slovensku pro osobu registrovanou k dani na Slovensku (místo plnění je na Slovensku) v hodnotě 45 000 Kč bez DPH,
- Plátce poskytl společnosti ABC, s.r.o. přepravu zboží z České republiky na Slovensko (místo plnění je na Slovensku) v hodnotě 20 000 Kč bez DPH,
- Plátce poskytl společnosti DEF, s.r.o. přepravu zboží z Ostravy do Prahy (místo plnění je v České republice) v hodnotě 15 000 Kč + 21 % DPH v hodnotě 3 150 Kč.

Řešení: Jelikož tento český plátce pořídil zboží, je to jeho přijaté zdanitelné plnění. Z tohoto důvodu mu vzniká odpočet daně ve výši 8 400 Kč. Protože plátce daně dodává zboží a poskytuje služby v tuzemsku i Evropské unii, vzniká mu daň na výstupu ve výši 9 450 Kč. Pokud má plátce daně daň na výstupu vyšší než je daň na vstupu, vzniká plátcovi daňová povinnost ve výši 1 050 Kč, kterou musí odvést příslušnému finančnímu úřadu.

Vyplněné daňové přiznání pro tento příklad je k nahlédnutí v příloze č. 5.

Zadání příkladu: Pro sestavení polského daňového přiznání je ponecháno původní zadání příkladu, pro plátce daně, který je registrován k dani v Polsku. Všechna zdanitelná plnění opět podléhají základní sazbě daně.

Plátce pořídil zboží od osoby registrované k dani z Katowic v hodnotě 6 120 PLN + 23 % DPH v hodnotě 1 408 PLN, dále dodává zboží a poskytuje služby v tuzemsku i Evropské unii.

V lednu 2014 měl tento plátce tyto uskutečněná plnění:

- Dodání zboží zákazníkovi ve Varšavě (místo plnění je v Polsku) v hodnotě 4 590 PLN + 23 % DPH v hodnotě 1 056 PLN,
- Dodání zboží s instalací, která je provedena na Slovensku pro osobu registrovanou k dani na Slovensku (místo plnění je na Slovensku) v hodnotě 6 885 PLN bez DPH,
- Plátce poskytl společnosti OPR, s.r.o. přepravu zboží z Polska na Slovensko (místo plnění je na Slovensku) v hodnotě 3 060 PLN bez DPH,
- Plátce poskytl společnosti STU, s.r.o. přepravu zboží z Krakova do Varšavy (místo plnění je v Polsku) v hodnotě 2 295 PLN + 23 % DPH v hodnotě 528 PLN.

Řešení: Jelikož tento polský plátce pořídil zboží, je to jeho přijaté zdanitelné plnění. Z tohoto důvodu mu vzniká odpočet daně ve výši 1 408 PLN. Protože plátce daně dodává zboží a poskytuje služby v tuzemsku i Evropské unii, vzniká mu daň na výstupu ve výši 1 584 PLN. Pokud má plátce daně daň na výstupu vyšší než je daň na vstupu, vzniká plátcovi daňová povinnost ve výši 176 PLN, kterou musí odvést příslušnému finančnímu úřadu.

Vyplněné daňové přiznání pro tento příklad je k nahlédnutí v příloze č. 6.

Z výše uvedených výsledků je jasné, že se pro srovnání musí převést PLN na Kč, aby byl zřetelný peněžní rozdíl mezi Českou republikou a Polskem.

Daňová povinnost v České republice je 1 050 Kč, a daňová povinnost v Polsku po převedení na Kč (pomocí kurzu ČNB 1 PLN = 6,55 Kč) je 1 153 Kč. Z těchto výsledků je zřejmé, že daňová povinnost v Polsku je vyšší o 103 Kč, což je způsobeno vyšší základní sazbou daně z přidané hodnoty.

4. 4 Zdanění v oblasti zemědělství

Dodávky zemědělských produktů z vlastní zemědělské činnosti prováděné zemědělci a zemědělské služby podléhají v Polsku daňovému paušálu. V České republice žádné takové daňové úlevy nejsou.

Zemědělské produkty jsou osvobozeny od dovozního cla, pokud jsou splněny určité podmínky. Například jsou osvobozeny semena, hnojiva a produkty pro obdělávání půdy a zařízení pro použití na farmách, které se nachází na území státu.

Zemědělci, kteří podléhají daňovému paušálu, jsou povinni vést záznamy o obratu a částky splatné daně za použití registračních pokladen.

Zemědělec má nárok na paušální slevu na dani v souvislosti s nabýváním určitých výrobních prostředků pro zemědělství. Výši paušální daně hradí kupující zemědělských produktů. Paušální sazba daně je 6,5 % z dlužné částky.

Daňový poplatník zaregistrován jako zemědělec podléhající daňovému paušálu vydává duplicitní faktury dokumentující nákup zemědělských produktů. Originál faktury musí být předán dodavateli.

Faktury dokumentující nákup zemědělských produktů by měly být označeny jako „Faktura RR“ a musí obsahovat určité náležitosti, např. jméno a adresu dodavatele i kupujícího, DIČ dodavatele i kupujícího, číslo průkazu totožnosti či jiný doklad s datem a názvem orgánu, který ho vydal, dále datum vydání a číslo faktury, název získaných zemědělských produktů, měrná jednotka, množství nakoupeného produktu, jednotková cena bez daně, výše paušální daně, výše ceny včetně daně a podpisy.

Paušální zemědělec je osvobozen od povinnosti fakturace a vedení evidence zásob a pořízení zboží a služeb.

4. 5 Problematika autobusové dopravy v Polsku

Pro všechny evropské autobusové dopravce, kteří nemají sídlo v Polsku, platí povinnost odvést DPH z obrátu z té části přepravní operace, která byla provedena na území Polska. Místo plnění je tam, kde se přeprava uskutečňuje, proto ta část, která je provedená v Polsku je předmětem daně v Polsku a záleží na tamější právní úpravě, jak se budou dané služby danit. Takže např. u přepravy z České republiky do Polska je celá fakturovaná částka z pohledu České republiky od daně osvobozena s nárokem na odpočet daně.

Dopravce musí být současně zaregistrován na polském finančním úřadě. Výjimka platí pouze pro ty, kteří poskytují bezplatnou přepravu osob (např. škola v České republice má vlastní autobus a veze vlastní studenty do Polska). Registrace k DPH je povinná pro všechny dopravce, kteří poskytnou službu na území Polska.

Je třeba vyplnit formulář k dani z přidané hodnoty, dodat veškerou firemní dokumentaci včetně ověřených překladů, zaregistrovat se na finančním úřadě, měsíčně či kvartálně podávat hlášení o DPH, i kdyby bylo nulové a založit bankovní účet v případě, že vzniknou přeplatky, které budou navráceny na bankovní účet. Formulář na měsíční nebo kvartální DPH si každý může vyplnit sám, ale aby nevznikly problémy, je jistější zažádat o vyplnění účetní kancelář z Polska. Ministerstvo dopravy (2013)

4. 6 Skupinová registrace v Polsku

V Polsku neexistuje skupinová registrace jako v České republice, proto přichází o určité výhody. Skupina je považována za samostatnou osobu povinnou k dani, proto funguje pod jedním daňovým identifikačním číslem (dále „DIČ“), členové podávají pouze jedno daňové přiznání a mají jednodušší administrativu. Ve skupině si členové mohou mezi sebou fakturovat bez daně. Mohou získávat vyšší nárok na odpočet na vstupu, pokud mají také osvobozená plnění bez nároku na odpočet, kde je nárok krácený, protože koeficient se počítá za všechny členy dohromady.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo na základě získaných teoretických a praktických znalostí porovnat daň z přidané hodnoty v České republice a v Polsku, vysvětlit a rozebrat nejdůležitější pojmy spojené s touto daní a sestavit daňové přiznání pro plátce daně v obou zemích. K jeho dosažení bylo vycházeno především z poznatků, které jsou získány ze zákonů obou zemí, z odborné literatury, internetových stránek a daňových přiznání.

Výsledkem práce je komparace daní a rozdílností, ke kterým dochází mezi Českou republikou a Polskem. Tohoto bylo dosaženo také pomocí dílčích rad a doporučení, na jejichž základě byla tato bakalářská práce vytvořena.

V úvodní části je bakalářská práce zaměřena na teoretický výklad pojmu daně z přidané hodnoty, včetně důležitých odkazů na zdroje, které byly použity k vypracování této práce. V druhé kapitole je pak rozebrána daň z přidané hodnoty na území České republiky ve velmi podrobném přehledu i s odkazy na určité paragrafy v zákonu o dani z přidané hodnoty. Je zde uvedeno i několik příkladů na určitou problematiku a postupy při výpočtu této daně. Ve třetí kapitole se autorka zaměřila na daň z přidané hodnoty na území Polské republiky, kde jsou opět vysvětleny základní informace důležité pro přehled o této dani spolu s důležitými informacemi o změnách, které se udály od roku 2013. Čtvrtá kapitola je sestavena na základě komparace daně z přidané hodnoty v obou zemích. Jsou zde shrnuty rozdíly uplatňování daně z přidané hodnoty i na praktickém příkladu v podobě sestavení daňových přiznání jak v České republice, tak v Polsku u fiktivního plátce daně, a hlavně jsou zde rozebrány sazby daně, které jsou podle této komparace největším rozdílem mezi Českou republikou a Polskem.

Bakalářská práce může být využita jako jednoduchý návod pro osoby, které se dosud nesetkaly s problematikou daně z přidané hodnoty v České republice a hlavně v Polsku, spolu s názorným příkladem vyplnění daňových přiznání v těchto zemích. Dále může být tato práce využita pro podnikatelské subjekty rozhodující se pro podnikání na polském trhu.

Seznam použité literatury

Odborné knihy:

LEDVINKOVÁ, Jana. *DPH v příkladech k I. 5. 2013*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 664 s. ISBN 978-80-813-0.

PITNER, Ladislav a Václav BENDA. *Daň z přidané hodnoty s komentářem k I. 5. 2013*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 592 s. ISBN 978-80-7263-812-3.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Elektronické zdroje a ostatní:

Zákon č. 235/2004 Sb. ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dph/>.

Ustawa o VAT, ze dne 11. března 2004 o dani z přidané hodnoty (Sb. Polské republiky z roku 2004, č. 54, pol. 535 ve znění pozdějších změn). Dostupný také z: <http://www.przepisy.gofin.pl/przepisy,2,32,32,670,,20140401,ustawa-z-dnia-11032004-r-o-podatku-od-towarow-i-uslug.html>.

EVROPSKÁ UNIE. *Oficiální stránky Evropské unie*[online].[29. 12. 2013]. Dostupné z: http://europa.eu/index_cs.htm

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. *Celní správa České republiky*[online].[10. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/contacts.aspx>

PODNIKATEL. *Tuzemský reverse-charge* [online].[8. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/>

VELVYSLANECTVÍ POLSKÉ REPUBLIKY V PRAZE. *Oddělení propagace obchodu a investic*[online].[8. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.praha.trade.gov.pl/cz>

Seznam zkratek

DPH – daň z přidané hodnoty

VAT – Value-added tax

FO – fyzická osoba

PO – právnická osoba

OND – osoba povinná k dani

NOZ – nový občanský zákoník

DIČ – daňové identifikační číslo

EU – Evropská unie

ČR – Česká republika

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. 5. 2014

.....
Petra Kupková

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Seznam zboží podléhajícího 15% snížené sazbě daně v ČR

Příloha č. 2 – Seznam služeb podléhajícího 15 % snížené sazbě daně v ČR

Příloha č. 3 – Seznam zboží podléhajícího 5 % snížené sazbě daně v Polsku

Příloha č. 4 – Seznam zboží a služeb podléhajících 8 % snížené sazbě daně v Polsku

Příloha č. 5 – Daňové přiznání v ČR

Příloha č. 6 – Daňové přiznání v Polsku